

Zaaknr. : 18.ZK05166/18.B0324

Kenmerk : 18IT056837

Barcode : 

Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over vaststellen beleidsregels voor peilbesluiten.

Samenvatting: De peilbesluiten van waterschap Brabantse Delta zijn opgesteld op basis van de Handleiding Peilbesluiten van 21 januari 2006 (geactualiseerd in februari 2007). Een groot deel van de uitgangspunten uit de Handleiding Peilbesluiten is nog van toepassing, toch was de Handleiding toe aan actualisatie en aanvulling. Door het vaststellen van beleidsregels geeft het waterschap invulling aan de ambitie uit het Waterbeheerplan 2016-2021 om beleid voor peilbesluiten compleet en actueel te houden.

Met de beleidsnota Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta heeft het beleidsregels met daarin de kaders en uitgangspunten voor een peilafweging en een stappenplan om te komen tot een peilbesluit.

Naast kaders en uitgangspunten voor het opstellen van peilbesluiten, bevatten de beleidsregels een strategie voor het actueel houden van peilbesluiten. In de periode 2009-2010 heeft waterschap Brabantse Delta in korte tijd voor alle daartoe verplichte gebieden peilbesluiten vastgesteld. Het waterschap streeft er nu naar om de peilbesluiten continu actueel te houden met een doorlopend proces van herzieningen. Dit proces wordt in de nota 'Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta' vastgelegd.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met het vaststellen van beleidsregels voor peilbesluiten door het vaststellen van de Beleidsnota 'Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta'.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	18 december 2018
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	08 januari 2019
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	30 januari 2019
☒ Bijlage(n) bij het besluit Beleidsnota Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta	18IT059031
-- Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

Op grond van de Waterwet is het waterschap verplicht om voor door de provincie daartoe aangewezen gebieden onder haar beheer één of meerdere peilbesluiten vast te stellen. Het waterschap zorgt er voor dat peilbesluiten actueel blijven. Een actueel peilbesluit is voor waterschap Brabantse Delta een peilbesluit dat is toegesneden op omstandigheden, functies en belangen in een gebied en voldoet aan vigerend beleid en regelgeving.

Peilbesluiten in cijfers (2018)

Peilbesluiten: 6
Peilenplannen: 12
Peilgebieden: 456

In de periode 2009-2010 zijn alle peilbesluiten van waterschap Brabantse Delta herzien. Voor deze grootschalige herziening is in 2006-2007 een Handleiding peilbesluiten opgesteld met daarin de inhoudelijke kaders en een beschrijving van de aanpak. Uitgangspunten uit deze handleiding zijn grotendeels nog van toepassing, toch is de handleiding toe aan actualisatie en aanvulling. In het Waterbeheerplan 2016-2021 staat dat het waterschap het beleid voor peilbesluiten compleet en actueel houdt. Met het vaststellen van beleidsregels in de vorm van de Beleidsnota Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta heeft het waterschap beleid dat hier aan voldoet.

Beoogd effect

Met dit beleid heeft het waterschap een methode om vanuit doelrealisatie en maatschappelijk belang een peilafweging voor een peilbesluit te maken. De afweging is transparant, wat participatie makkelijker maakt en bijdraagt aan draagvlak voor keuzes.

Het actueel houden van peilbesluiten vindt plaats in een doorlopend proces. In plaats van in bulk te herzien als in 2009-2010, herzielt het waterschap peilbesluiten geheel of partieel daar waar peilbesluiten niet meer actueel zijn. Hiermee zorgt het waterschap voor voortdurend zo actueel mogelijke peilbesluiten, zet het waterschap middelen alleen in als het nodig is en heeft de organisatie een constante werkvoorraad.

Argumenten

Kaders voor de vorm van een peilbesluit en de inhoudelijke keuzes die erin worden gemaakt liggen deels vast in wet- en regelgeving. Voor een aantal delen kan een waterschap zelf kaders stellen. Het waterschap bepaalt ook zelf (binnen de kaders) welke peilbesluiten wanneer worden herzien.

De beleidsnota Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta bevat:

- juridische en fysieke context waarbinnen peilbesluiten moeten worden opgesteld;
- inhoudelijke/technische uitgangspunten voor verschillende functies en belangen;
- uitgangspunten voor het maken van een afweging op basis van functies en belangen in een gebied;
- een stappenplan om te komen tot een transparante afweging voor een peilbesluit;
- een strategie voor het actueel houden van peilbesluiten.

De beleidsnota bevat dus zowel kaders voor het komen tot een goede peilafweging bij het herzien van een peilbesluit als voor het bepalen welke peilbesluiten dit proces van herziening moeten doorlopen. De totale cyclus van Waterbeheerplan tot uitvoering van peilbeheer in het veld ziet er als volgt uit:



In het Waterbeheerplan 2016-2021 geeft het waterschap aan dat zij sámen met burgers, bedrijven en andere overheden invulling geeft aan haar taken als waterbeheerder. Hiervoor wil het waterschap flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen in de omgeving.

Daarnaast streeft het waterschap een goede kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten en een minimale kwetsbaarheid. Dit doet het waterschap meer sturen op effect dan op maatregelen.

Op dit moment hanteert de provincie Noord-Brabant nog de verplichting om peilbesluiten elke tien jaar te herzien, met de mogelijkheid tot maximaal vijf jaar verlenging van deze termijn. De eerder toegepaste aanpak voor herzien van peilbesluiten om in korte tijd alle peilbesluiten algeheel te herzien strookt niet helemaal met de hierboven genoemde ambities uit het Waterbeheerplan 2016-2021. Alle peilbesluiten tegelijk herzien is een operatie die veel vraagt van bepaalde delen van de organisatie en daardoor niet altijd leidt tot kwaliteit. Bij het volledig herzien van peilbesluiten op basis van een administratieve herzieningstermijn blijkt in de praktijk vaak dat lang niet alle peilgebieden aan herziening van het peilbesluit toe zijn. Bij andere waterschappen is ingeschat (en bij HH Delfland geïnvesterd) dat voor zeker de helft van de peilgebieden geldt dat herziening niet nodig was geweest.

Een herhaling van de aanpak voor herziening van peilbesluiten als in 2009-2010 ligt daarom niet voor de hand. Door alleen peilbesluiten te herzien voor peilgebieden waarvoor het peilbesluit niet meer actueel is, kunnen tijd en geld veel efficiënter worden ingezet. Door de herzieningen uit te smeren in tijd, krijgt de organisatie een meer constant werkpakket. Er blijft dan ook ruimte om mee te liften met door anderen geïnitieerde processen of met andere opgaven van het waterschap. Participatie kan hiermee een grotere rol spelen. De kwaliteit van peilbesluiten kan ook toenemen door niet alles tegelijkertijd onder druk op te pakken.

Kanttekeningen en risico's

Het beleid geeft kaders en uitgangspunten om te komen tot een gewogen en gedragen peilbesluit maar biedt geen pasklaar antwoord op elke peilafweging. Elk gebied is anders en in elk gebied kunnen de daar aanwezige functies en belangen maar ook kosten leiden tot een andere afweging. Door uitgangspunten en kaders te formuleren vanuit het doel dat beoogd wordt en door het proces van afwegen in heldere stappen uiteen te zetten wordt enerzijds duidelijkheid vooraf gegeven over de wijze waarop peilbesluiten tot stand komen maar is anderzijds maatwerk mogelijk. Afwegingen zullen navolgbaar en uitlegbaar zijn.

Op dit moment stelt de provinciale verordening nog dat een peilbesluit elke 10 jaar moet worden herzien. Het waterschap is in de aanloop naar een nieuwe verordening in gesprek met de provincie over voorwaarden die meer zijn gericht op realiseren van gewenste doelen in een gebied dan op administratieve termijnen. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van de Omgevingswet.

Als het peilbesluit niet tijdig (binnen de 10-jaar termijn die de provincie stelt) wordt herzien, blijft het laatst vastgestelde peilbesluit de standaard voor peilbeheer. Het peilbesluit komt niet te vervallen. De provincie kan het waterschap aanmanen om het peilbesluit alsnog te herzien. Hierbij komt de kanttekening dat er niet wordt voldaan aan een verplichting dus dat het waterschap in gebreke blijft. Schadeclaims kunnen alleen worden toegekend als er sprake is van feitelijke fysieke schade als gevolg van het niet naleven van het vastgestelde peil. Het procedureel niet op orde zijn, leidt op zichzelf niet tot aansprakelijkheid voor schade.

Financiële dekking

Voor het opstellen van peilbesluiten zijn middelen nodig voor bijvoorbeeld het organiseren van bijeenkomsten of voor advieswerk door derden. Dit wordt gedaan vanuit het exploitatiebudget. 2019 wordt gebruikt als pilot jaar, zo nodig zal voor 2020 en verder aanvullend budget worden opgevoerd in de Kadernota en de begroting.

Uitvoering

Peilbesluiten worden algeheel (per hydrologische eenheid of cluster daarvan) of partieel herzien. Een eerste ronde partiële herzieningen is in december 2018 door het AB vastgesteld. Voor algehele herzieningen wordt een planning opgesteld. Deze wordt waar mogelijk gekoppeld aan andere opgaven en aan externe ontwikkelingen. Om flexibel te blijven kan deze planning jaarlijks worden bijgesteld.

Werken met nieuw beleid leidt altijd tot (al dan niet voorziene) aanpassingen in de uitvoering van het werk. Om deze goed te kunnen opvangen start Brabantse Delta met een behapbaar pakket aan herzieningen met ruimte voor bijsturing. Lessen kunnen zo worden vertaald naar verbeteringen voor de overige herzieningen.

Communicatie

Interne communicatie over de beleidsnota bestaat uit een bijeenkomst voor medewerkers en berichten op spraakwater. Extern vindt de formele publicatie plaats en wordt de beleidsnota op de website geplaatst.

Door publicatie krijgt de beleidsnota de status van beleidsregels volgens de Algemene wet bestuursrecht en bieden ze duidelijkheid naar de burger over hoe het AB invulling geeft aan de bevoegdheid om peilbesluiten vast te stellen. Bijkomend voordeel is dat in peilbesluiten verwezen kan worden naar dit beleid. Bij de motivering van een afzonderlijk besluit kan dan worden volstaan met een korte en duidelijke verwijzing naar de beleidsregels.

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Het gesprek met de provincie Noord-Brabant over peilbesluiten in de Verordening water wordt gevoerd samen met waterschappen Aa en Maas en Rivierenland (waterschap De Dommel heeft geen peilbesluiten).

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Niet van toepassing